

DOI: 10.52705/2788-6190-2024-02-19
УДК 618.17/5-036:616.53-002

Клінічні аспекти акне у жінок раннього репродуктивного віку

М. А. Косюта

Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шурика, м. Київ
Львівський медичний університет

Мета дослідження: вивчити клінічні аспекти акне у жінок раннього репродуктивного віку.

Матеріали та методи. У результаті скринінгового обстеження у дослідження увійшло 50 пацієнок з акне різного ступеня тяжкості. Усі хворі на акне пред'являли скарги на вугровий висип в ділянці обличчя, а 10 (20,0%) жінок скаржилися також на висип і в ділянці грудей і спини. Висип зазвичай не супроводжувався суб'єктивними відчуттями, за рідким винятком, коли окремі елементи були хворобливими при пальпації. Крім того, 39 (78,0%) пацієнок відзначали підвищену сальність шкіри обличчя і волосистої частини голови. Вік досліджуваних хворих коливався від 18 до 25 років. До комплексу проведених досліджень були включені клінічні, лабораторні, інструментальні та статистичні методи.

Результати. Виявлено достовірно зворотну кореляційну залежність між початковими значеннями діагностичного індексу акне і віком хворих ($r=-0,34$; $p=0,023$). При цьому значно менші початкові значення діагностичного індексу акне (менше 5) виявлені більш ніж у половини (73,3%) жінок віком 20–25 років і менше ніж у чверті (20,0%) пацієнок віком до 20 років. Було встановлено достовірну залежність тяжкості перебігу акне від спадкових факторів: більш тяжкий ступінь акне реєстрували у підгрупі пацієнок, у яких в сімейному анамнезі акне були у матері ($r=0,555$; $p=0,015$), у братів і сестер ($r=0,921$; $p=0,000$) і легкий ступінь – у батька.

Визначено тенденцію прямої залежності тяжкості акне від тривалості захворюваності, однак достовірних даних не отримано. При гінекологічному обстеженні окрім бімануального дослідження і ультразвукового дослідження органів малого таза (для виключення гінекологічної патології) визначали гірсутне число у пацієнок з акне. Гірсутне число у хворих акне коливалось у межах від 10 до 25 балів за шкалою Ферримана-Голлвея, медіана 16,2. Отримані дані свідчать, що вираженість гірсутизму достовірно асоціюється з факторами спадковості ($r=0,448$; $p=0,021$), а також те, що ступінь тяжкості акне не корелює з проявами гірсутизму. Встановлено пряму кореляційну залежність ступеня вираженості гірсутизму і тривалості захворювання ($r=0,616$; $p=0,003$), що підтверджує вплив андрогенів на тривалість дерматозу і відсутність патогенетичної значущості вираженості і тяжкості акне.

Заклучення. Результати проведених досліджень свідчать, що отримані дані необхідно враховувати під час розроблення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Ключові слова: акне, клінічні аспекти, ранній репродуктивний вік.

Перинатологія та репродуктологія: від наукових досліджень до практики | Perinatology and reproductology: from research to practice

Вульгарні вугрі (асне) – поліморфне мультифакторіальне захворювання з генетичною схильністю. Серед різних дерматозів це найбільш розповсюджена патологія шкіри. До 85% людей віком від 12 до 25 років страждають на акне [1–4]. У переважній більшості пацієнток віком до 18–20 років відбувається зворотній розвиток захворювання, однак у 20% інволюція йде більш повільно, а у 5% хворих воно не вирішується навіть у зрілому віці. У результаті запально-деструктивних процесів в епідермісі і дермі формуються стійкі дисхромії, глибокі деформуючі рубці, толерантні до більшості методів лікування [5–7].

Психологічний дискомфорт, що виникає у хворих з акне, є головною причиною їх візиту до лікаря. Такі пацієнтки скаржаться на відчуття неповноцінності, депресію, дратівливість. У студенток з тяжкими формами акне відзначається слабка академічна успішність [8–10].

Незважаючи на значну кількість публікацій у даному напрямку, клінічні аспекти акне у жінок раннього репродуктивного віку вивчені недостатньо, а поодинокі публікації носять фрагментарний характер.

Мета дослідження: вивчити клінічні аспекти акне у жінок раннього репродуктивного віку.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

У результаті скринінгового обстеження у дослідження увійшло 50 пацієнток з акне різного ступеня тяжкості. Усі хворі скаржилися на вугровий висип у ділянці обличчя, а 10 (20,0%) жінок також і в ділянці грудей і спини. Висип зазвичай не супроводжувався суб'єктивними відчуттями, за рідким винятком, коли окремі елементи були хворобливими при пальпації. Крім того, 39 (78,0%) пацієнток відзначали підвищену сальність шкіри обличчя і волосистої частини голови. Вік досліджуваних хворих коливався від 18 до 25 років. До комплексу проведених досліджень були включені клінічні, лабораторні, інструментальні та статистичні методи.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У всіх пацієнток з різним ступенем акне реєстрували висип на шкірі обличчя і на шкірі тулуба у себорейних зонах, які були представлені незапальними елементами (відкритими і закритими комедонами) і запальними елементами (папулами, пустулами і вузлами). Основну концентрацію висипів реєстрували на шкірі лоба і в нижній третині обличчя, а також на шкірі шиї.

Початкові значення дерматологічного індексу акне ДІА, які були оцінені до лікування у 94 хворих на акне, коливались у межах від 3 до 13, у середньому, становив 9,5 (95% СІ=5,4–12,7).

Водночас у 20 (40,0%) хворих ДІА становив менше 5, у 23 (46,0%) пацієнток ДІА коливався у межах від 5 до 10, у 14 (14,9%) пацієнток – вище 10. У переважній більшості було констатовано легкий і середній ступінь тяжкості перебігу акне – 86,0% (23 жінки) і тільки у 14,0% (7 жінок) зафіксовано тяжкий ступінь, що проявлялось поодинокими вузлами і множинними папуло-пустульозними висипами.

Було проведено аналіз показника ДІА у хворих на акне з урахуванням віку пацієнток, а також інших характеристик.

Медіана віку у загальній групі пацієнток з акне становила 22,7 року. На підставі цих даних для подальшого аналізу хворих було розподілено на дві вікові підгрупи

- 20 осіб – до 20 років;
- 30 осіб – від 21 до 25 років.

Виявлено, що в групі хворих жінок віком 20–25 років до лікування ДІА був достовірно нижче, ніж у пацієток віком менше 20 років. Виявлено, що такі клінічні фактори, як наявність спадковості і лінії спорідненості, значною мірою вплинули на відмінність показника індексу ДІА у загальній групі хворих.

Багатофакторний аналіз зв'язку проаналізованих нами клінічних характеристик з величиною індексу ДІА продемонстрував, що початковий індекс ДІА достовірно був пов'язаний з віком хворих і спадковою схильністю (* $p=0,02$; ** $p=0,0001$).

Виявлено достовірно зворотну кореляційну залежність між початковими значеннями ДІА і віком хворих на акне ($r=-0,34$; $p=0,023$). Значно менші початкові значення ДІА (менше 5) виявлені більш ніж у половини (73,3%) жінок віком 20–25 років, і менше ніж у чверті (20,0%) пацієток віком до 20 років. Було встановлено достовірну залежність тяжкості перебігу акне від спадкових факторів: більш тяжкий ступінь акне реєстрували у підгрупі пацієток, у яких в сімейному анамнезі акне були у матері ($r=0,555$; $p=0,015$), у братів і сестер ($r=0,921$; $p=0,000$) і легкий ступінь – у батька. Визначена тенденція прямої залежності тяжкості акне від тривалості захворюваності, однак достовірних даних не отримано.

Під час гінекологічного обстеження крім бімануального дослідження і ультразвукового дослідження органів малого таза (для виключення гінекологічної патології) визначали гірсутне число у пацієток з акне. Гірсутне число у хворих на акне коливалось у межах від 10 до 25 балів за шкалою Ферримана–Голлвея, медіана 16,2.

Отримані дані свідчать, що вираженість гірсутизму достовірно асоціюється з факторами спадковості ($r=0,448$; $p=0,021$), а також те, що ступінь тяжкості акне не корелює з проявами гірсутизму. Встановлено пряму кореляційну залежність ступеня вираженості гірсутизму і тривалості захворювання ($r=0,616$; $p=0,003$), що підтверджує вплив андрогенів на тривалість дерматозу і відсутність патогенетичної значущості вираженості і тяжкості акне.

ВИСНОВКИ

Отже, результати проведених досліджень свідчать, що отримані дані необхідно враховувати під час розроблення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Clinical aspects acne for the women of early reproductive age M. A. Kosyuta

The objective: to learn clinical aspects acne for the women of early reproductive age.

Materials and methods. As a result of screening inspection in research 50 patients entered from acne different degree of severity. All patients produced complaints on acne in the area of person, and 10 women (20,0%) also and in the area of breasts and back. Rashes, as a rule, were not accompanied by the subjective feelings, after a liquid exception, when separate elements were sickly at palpation. In addition, 39 patients (78,0%) marked the enhanceable facial skin greasiness and scalp. Age of the investigated patients ranges from 18 to 25 years. To the complex of the conducted researches clinical, laboratory, instrumental and statistical methods were included.

Results. Found out for certain reverse cross-correlation dependence between the initial values of diagnostic index acne and age of patients acne ($r=-0,34$; $p=0,023$). Thus, the considerably less initial values of diagnostic index acne (less than 5) found out more than in the halves (73,3%) of women in age 20–25, and less than in the fourth (20,0%) of patients under age 20. By its reliable dependence of severity of motion was set acne from the inherited factors: more heavy degree acne registered in a sub-group patients in which in domestic anamnesis acne were for a mother

($r=0,555$; $p=0,015$) and for brothers and sisters ($r=0,921$; $p=0,000$) and easy degree – for a father. The certain tendency of direct dependence of severity acne from duration of morbidity, however reliable information it is not got. At a gynaecological inspection except for bimanual research and ultrasonic research of organs of small pelvis (for the exception of gynaecological pathology) determined a hirsutic number for patients from acne. Hirsutic number for patients acne from 10 to 25 point hesitated scope on the scale of Ferrimana-Gollveya, median 16,2. Findings testify that expressiveness of hirsutism for certain is associated with the factors of heredity ($r=0,448$; $p=0,021$), and also, that the degree of severity acne does not correlate with manifestations of hirsutism.

Direct cross-correlation dependence of degree of expressiveness of hirsutism and duration of disease ($r=0,616$; $p=0,003$) which confirms influence of androgens on duration of dermatosis and absence of nosotropic meaningfulness of expressiveness and severity acne is set.

Conclusions. The results of the conducted researches testify that findings must be taken into account at development of algorithm of diagnostic and treatment-and-prophylactic measures.

Keywords: *acne, clinical aspects, early reproductive age.*

Відомості про автора

Косюта Мирослава Андріївна – асистент, кафедра внутрішньої медицини № 2, Львівський медичний університет. *E-mail: mir2321447@gmail.com*
ORCID: 0009-0000-1459-5437

Information about the author

Kosyuta Myroslava A. – assistant of department of internal medicine №2 of Lviv medical university. *E-mail: mir2321447@gmail.com*
ORCID: 0009-0000-1459-5437

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Alan R., 2020. Acne vulgaris // J.Amer.Acad. of Derm.:162(p.1):410-413.
2. Burkhart C.N., 2021. Assessment of etiologic agents in acne pathogenesis // Skinmed.:2(4):222-228.
3. Cordain L., 2020. Acne vulgaris – a disease of western civilization // Arch. Dermatol.:138(2):1584-1590.
4. Czernielewski J., 2021. Adapalene biochemistry and the evolution of a new topical retinoid for treatment of acne // J.Eur. Acad.Dermatol.Venerol.:15(3):5-12.
5. Dreno B., 2019. Epidemiology of acne // 30th World Congress Dermatology: 75(5):889-892.
6. Gollmick H., 2021. Current perspectives on the treatment of acne vulgaris bmplications for future directions // J.Eur.Acad. Dermatol.Venerol.:3:1-4.
7. Ingham E., 2019. The immunology of Propionibacterium aches and acne // Curr.Opin.Infect.Dis.:12:191-197.
8. Jansen J.J., 2020. Pathophysiology of acne // Dermatol.Ther.:6:7-17.
9. Kim J., 2022. Activation of toll-like receptor in acne triggers inflammatory cytokine responses // J. Immunol.:2:75-83.
10. Leyden J.J., 2021. Current issues in antimicrobial therapy for the treatment of acne // J.Eur.Acad.Dermatol. Venerol.:15:3:51-55.